

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menabile pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându cu litere garmond

Nr. 6553 Școl.

[3—3]

CONCURS

Devenind cu finea anului școlar 1903/4 în vacanță un stipendiu de 1000 corone din fundațiunea „Moga”, pentru ocuparea aceluia se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

În sensul testamentului fericitului fondator, la acest stipendiu pot concura tineri români gr.-or. din Transilvania, cari studiază drepturile sau filosofia.

Cereriile de concurs sunt a se trimite în termenul indicat la Consistoriul arhidiecezan, provădate cu următoarele documente:

- a) carte de botez;
- b) testimoniu de maturitate, respectiv anul de maturitate;
- c) adeverință de la medic despre integritatea trupescă și sufletească;
- d) eventual alte documente recomandătoare.

Cereriile înrate după expirarea concursului nu se pot lua în considerare. Sibiu, 25 Iunie 1904.

Consistoriul arhidiecezan.

Mare și Sfânt!...

Sibiu, 18 Iulie n.

Așa i-a rămas numele de la morțe: *Mare și Sfânt*, și așa l' numim și noi, cei-ce astăzi formăm neamul românesc, pe *Stefan*, bunul, înțeleptul și vitezul domn de odinioară al Moldovei, mort înainte cu patru sute de ani.

Mare a fost el, prin bunătatea inimii, prin înțelepciunea și vitejia arătată în purtarea luptelor cu dușmanii țerei sale, pe cari i-a învins totdeauna cu oște mult mai mică decum era a lor, dar' cu o oște mai știă pentru ce luptă, pentru gloria țării și mărirea neamului românesc.

Sfânt a fost el, pentru-că grele lupte a purtat mai ales în contra păgânătății, în contra semilunei, făcându-se în zilele sale cel mai devotat apărător al *sfintei cruci*, care i-a și ajutat se iese biruitoru aprăpe din toate războaiele avute în cursul lungilor sei ani de domnie.

Și *sfânt* a fost el mai ales pentru evlavie sa legendară și pentru credința pusă în puterea de sus, — totdeauna ocrotitoare a neamului românesc, — de care nu și-a uitat nici odată: în mijlocul bucuriei și în mijlocul durerii, când a plecat la războiu și când s'a reîntors din războiu!

N'a rămas nici un prilej trecut cu vederea, ca să nu ridice altare Domnului celui vecinic și atotputernic, altare la cari Românul se se roge, ca să fie ocrotit și pe viitoriu, ori la cari se dea sculămintă dumnezeirii, pentru-că l'a scăpat din primejdie în care s'a aflat! Patruzeci și patru de biserici a ridicat și a închinat Domnului *Stefan cel Mare și Sfânt*, dintră cari multe sunt în ființă și astăzi.

Vineri și Sâmbătă, săptămâna trecută, au fost zile consacrate memoriei acestui domn român, pe care papa Sixt IV din vremile sale l'a numit *atletul lui Christos*.

I-s'a serbat centenariul al patrulea de la morțea întâmplată în 2 Iulie v. 1504, la *Putna*, unde a fost înmormen-

tat, la *Suceava*, unde și-a avut reședința, la *Lași*, unde au residat unii din urmașii sei, la *București*, unde și are reședința actualul domnitor român, și pe alte locuri locuite de Români, — pretutindenea.

Pretutindenea, numai la noi — nu! În urma unei regretabile interpretări greșite ce s'a dat la noi din capul locului acestor serbări cultural-istorice, atribuindu-li-se caracter demonstrativ, caracter iredentistic, de la noi n'a prea putut participa nimeni la serbările aranjate, — cel puțin nu în formă cuvenită, — și nici la noi serbări nu s'au putut aranja în cadrul celei mai modeste. Am căutat să evităm neplăcerile, să nu dăm ansă la suspiciuni, la combinațiuni greșite, la animosități și la imputări nemeritate.

Dar' dacă n'am putut fi cu corpul și noi acolo unde trebuia să fim, și unde reprezentăți au fost Români din toate celelalte țări, cu inima și cu gândul fost'am și noi întră ei!

Și dacă înainte de serbările aranjate întru memoria marelui domn român n'am adus prinos de recunoștință și admirațiune, pentru-ca să nu fie rău interpretate scriserile noastre, venim acum, când serbările sunt terminate și nu mai putem influența asupra nimănui, venim să depunem și noi pe sfântul mormânt de la *Putna* prinosul de recunoștință pentru vitejia, bunătatea inimii și tăria de credință a celui ce în acel mormânt își dărmă somnul de veci, și pe care l' numim *Stefan cel Mare și Sfânt*.

Ne închinăm și noi în fața mormântului acestui domn român, ale cărui fapte românești și creștinești constituie gloria neamului din care facem parte, și dorim, ca vie să-i rămână memoria câtă vreme neam românesc va trăi pe acest pământ și câtă vreme atotputernicia nu va scote din inima acestui neam cele două însușiri frumose ce le are: *aducerea aminte de figurile mari ale trecutului și recunoștința!*

Reformele școlare.

Presa din Rusia a luat poziție hotărâtă dintră proiectul de lege al ministrului de culte și instrucțiune *Berzevici*, referitor la magiarizarea școlilor conționale. Cele mai de frunte ziare rusești condamnă tendința proiectului de lege. Sunt interesante declarațiunile făcute în privința acesta din partea unui înalt funcționar din ministerul rusesc de externe, declarațiuni cari și-au făcut cursul în întrăgă presa rusă și cari sunt următoarele:

„... Magiarizarea tuturor școlilor din Ungaria nu e alta, de cât directă negațiune a dreptului de existență pe sîmna naționalităților din Ungaria. Pe truzeci de procente din poporațiunea Ungariei sunt de naționalitate slavă (?). Magiarizarea acestora e nu numai temerară și nedreptă încercare, dar' e și încercare neesecutabilă. Limba magiara pôte să fie limbă oficială, dar' n'are dreptul să-și facă intrare în biserică și școlă naționalităților nemagiare. La judecătoria, la administrație, în ministerii, în armată, fie magiar chiar și tușitul: dar' în sat, în oraș, unde nu locuiesc Unguri, n'are limba magiara nici o îndreptățire. Magiarii le place a se

provoca la politica noastră (rusă) națională. Bine fac; dar' se nu uie, că la noi Armeanul, Guzul, Chinezul folosește limba sa proprie în școlă, în biserică, în comunicația zilnică; ba și la judecătoria și în fața autorităților administrative se folosește de limba sa națională, fiind-că nici prin mînt nu ne trece să rusificăm pe nimeni“...

Ziarele magiare, cari iau notă despre aceste declarațiuni, zic că ele au scopul de a agita, de a face propagandă panslavistă, pe când faptul e, că ele sunt prietenești admonițiuni, adresate Magiarii în interesul lor propriu. Păcat că nu le înțeleg!

Discurs festiv

ținut la încheierea anului școlar de la școlile medii gr.-or. române din Brașov în 27 Iunie v. a. c. din partea directorului V. Onițiu.

(Urmare).

Românul se caracterizează, dl'or, prin aceea ce zice latinul *mens sana in corpore sano*: minte sănătoasă în trup sănătos. Craniul, muschii, scheletul, nervii și organele vieții fizice în genere la Român sunt pline de vîgore și ofer cea mai sigură basă pentru mintea sănătoasă ce-l împodobește. Inzestrat astfel cu un trup viguros și resistant, Românul este cel mai resistant și cel mai inteligent de la fire dintră toate popoarele cari locuiesc cu el și pe lângă el; se fiu bine înțeles: nu cel mai instruit, nu, el bietul e cel mai puțin instruit pôte, dar' repet: este cel mai inteligent de la fire. El observă esact, pricepe ușor și subit, judecă clar și corect, e cumpenit și prevădător. Iată un teren bogat pentru pedagogia națională, iată o muncă relativ ușoară, pentru-că are de-a face cu un element actual atât de fecund pentru învățatură.

Defectele principale ale Românului sunt în moralul lui, acest product al unor factori seculari de suferințe, de nedreptăți, persecuții, umiliri și înghenunchieri.

El e timid și neîncrezător, și — în deosebi față cu străinii — nu-și face mulți scrupuli de-a fi îmburbat și chiar nesincer. Oh, și cum ar puté fi altfel? El care a fost totdeauna cel mic, și cel strivit, cel neîndreptățit și cel huiduit, — el, care și-a făcut sinteza esperințelor seculare în vorba din bătrâni, că „dreptatea umblă cu capul spart” și „capul plecat sabia nu-l taie”, — el a trebuit să devină timid, neîncrezător în alții, prea puțin conștiu de drepturile sale și deci umil.

Tot trecutul cu impilările sale seculare ne espică de ce Românul nostru este invidios și certăreț, de ce *vrajba*, această vorbă importată la noi de la Slavi, a ajuns să exprime o noțiune azi specific românescă.

Insușirile înăscute nu se prea pot schimba prin creștere, dar' însușirile contrase, deprinderile agonisite se pot modifica prin o educațiune rațională. Iată de ce nu mă tem că o pedagogie cât de neromânească va ruina vr'odată inteligența firăscă a Românului, și iată de ce sper și aștept de la o pedagogie românească, națională, ca printr'o lucrare sistematică și rațională să curețe sufletul Românului cât de cât de buruiana relelor deprinderi morale ce a contrac-

tat în secolii de urgie și pe cari le-a păstrat drept tristă suvenir și în zilele mai senine de azi.

Care va fi deci problema specifică a pedagogiei naționale române?

Cu cât inteligența firăscă a Românului îi înlesnește pedagogului român munca de învățămînt, cu atât mai greu i-se impune lui sarcina, ca pentru stērpirea relelor deprinderi morale contractate după vremuri, să lucre după un plan bine chibzuit, sistematic înțocmit și artistic esecutat.

E clar, că acest plan sistematic nu se pôte întocmi, de cât după-ce ne vom fi fixat în definiți tipul Românului nostru cu toate calitățile și toate defectele lui.

Dar' și până atunci pedagogul român, și sub pedagogii români înțeleg și pe părinții cu adevărat inteligenți, va trebui să lucreze din răspuțeri și cu tact, ca să cedeze morale ale neamului nostru, relevate mai sus și în deobște recunoscute, să se corecteze prin educație.

Pe lângă leacul universal al pedagogiei moderne, leac indispensabil și de efect în toate cazurile mai grave de educație, care este: *exemplul viu al educătorului*, care va trebui să se crească întâiu pe sine întră o personalitate energică, rezolută, conștie de sine și de drepturile sale, neîntimidabilă și iubitoare de adevăr, — zic, pe lângă acest leac universal indispensabil, socotesc că ar trebui să se țină îndeosebi sēmă încă de următoarele lucruri.

I. Pedagogul român trebuie să rupă odată și pentru totdeauna cu sistemul *intimidării*. Odraslele tinere ale neamului nostru în genere sunt atât de modeste, sfioșe și chiar timide, în cât un sistem de intimidare la noi se presintă ca brutalitate și în același timp ucide ori-ce emancipare sufletească, orice întărire a conștiinței de sine, — lucruri, mai cu sēmă la noi, indispensabile.

Postulatul acesta nu se pôte accentua în de-ajuns la noi. Căci pe cât de firesc este el, pe atât de puțin se observă în practica familiilor și a școlilor noastre. Causa este dublă. Întâiu, că stăm cu toții, părinți și dascăli, sub presiunea mediului, în care mare parte am crescut și ne-am dezvoltat. Ear' mediul acesta în țera noastră are ca principiu de viață *intimidarea*; intimidarea la noi este sistem atât în școlă, cât și în viața publică. Nimic mai firesc deci, dacă facem și noi la noi a casă și la noi în școlă, cum vedem că se face pretutindeni în jurul nostru și cum s'a făcut și cu noi la timpul său. Este o deprindere pedagogică moștenită și impusă de mediul ce ne impresoră. Una. — Și mai este un moment psihologic, care dificultază părăsirea sistemului de intimidare în pedagogia românească. Multă puțină, cât o fi, dar' avem și noi, dascăli și părinți, o doză de energie, de putere, de voință, care vrea să se afirme; mediul vieții publice în care trăim, în cele mai multe cazuri nu ne lasă să ne afirmăm în afară aceluia energie, dar' în fine ea trebuie să se manifeste undeva cumva, și astfel se întâmplă în cele mai multe cazuri, că această energie înăbușită se descarcă cu totă furia sa elementară acolo, unde nu i-se oferă aprăpe nici o rezistență,

adeacă în școală și în familie: față cu copiii, pe cari avem datorință a-i crește. Iată de ce ziceam, că pe cât de firesc este postulatul, ca sistemul intimidării să se elimineze din casa și școala română, pe atât de anevoios se poate pune în practică. (Va urma.)

Vorbirea deputatului Dr. A. Vlad

rostită în ședința din 6 Iulie n. a. dietei ungare. (Urmare.)

Un punct cardinal al programului mărturisit de actualul domn prim-ministru e liberalismul. Auzind această declarație, fără voie îți vine în minte zicala latină *difficile est satyram non scribere*, pentru-că guvernul actual numai liberal nu se poate numi. Începând cu anul 1876, când stânga centrală a fusionat cu partidul lui Deák, adică începând de la formarea partidului liberal, partidul acesta nu se poate provoca la o singură creațiune liberală. Într'un studiu apărut paremi-se în „Uj-Idők” se observă cu mult adevăr că la noi liberalismul s'a manifestat numai întru facerea de treburile. Liberalismul ni-a adus instituția virilismului, care nu e instituție liberală, fiind-că asigură interesele plutocrației. Partidul liberal cu o singură creațiune așa zisă liberală se poate mândri, cu legile despre căsătoria civilă. Dar legile acestea sunt atât de liberale, în cât fără temă le-ar pute pune în practică chiar și Țarul Rusiei. În programul dlui prim-ministru a găsit loc și revizuirea legii electorale, dar' nu în urma ideilor sale liberale, nu din indemnul său propriu, ci în urma unui pact încheiat cu partidul kossuthist. Domnul prim-ministru, în vorbirea sa din urmă ni-a pus în vedere revizuirea acestei legi, și ni-a spus, că, ce-i drept, revizuirea asta nu se va pute face de vreme, ca la compunerea listelor electorale pentru anul 1905 să poată fi luată drept basă legea asta nouă, dar' ni-a promis, că alegerile din 1906 se vor face pe baza acestei legi. Ei bine, nouele legi cu greu vor aduce reforme radicale. E știut d'or', că s'or-tea partidului liberal e în strinsă legătură cu legile electorale de astăzi, e știut d'or', că s'or-tea partidului liberal e așa zicând legată de legile electorale de astăzi. Partidul liberal a introdus dreptul de candidare al fișpanilor și pretorilor, care fapt numai liberal nu poate fi.

Ori-ce reformă esențială, ori-ce lărgire a dreptului electoral ar avea drept urmare disolvarea partidului liberal.

Că partidul liberal, care astăzi e la putere, cum înțelege liberalismul, și întru cât respectă unitatea țării și egalitatea cetățenilor, ni-o lămurește împrejurarea, că legea despre regularea uniunii cu Transilvania a susținut până la altă dispoziție censul stabilit în mod interimar, de dieta de la Cluj, și acest cens liberal a fost acceptat și de legea electorală din anul 1874, așa în cât într'o singură țară avem două legi electorale. Și ca să dovedesc marea deosebire între censul electoral din Ardeal și din Ungaria mă provoc la împrejurarea, că în părțile ardelenne drept basă a dreptului electoral nu servește mărimea proprietății, nu pătratul de pământ, ci darea ce se plătește după un venit catastral de 84 fl. ...

Asta însă numai la sate e așa, căci în orașe cu magistrat darea nu trebuie să treacă peste 8 cor. 10 fl. Sau cu alte cuvinte, dacă cineva e locuitor în vr'un oraș, cu magistrat, ajunge dare de 8 cor. 10 fl., ca să fie alegătoriu, dar' dacă e alegătoriu într'o comună învecinată, pentru dobândirea aceleiași drept de cere dare de 35 cor. Anomalia asta va fi și mai eclatantă, dacă vom face o asemănare între cercurile electorale. Comitatul Hunedóra se bucură de fericirea că n'ntunul din cercurile sale e în vigoare censul din Ungaria, ear' în celelalte censul din Ardeal, și urmarea e, că în acest singur cerc avem aproape atâția alegători, câți avem în toate celelalte împreună. Ca să ilustrez și mai bine cele zise, ajunge să amintesc că în cercul Dobrei, pe care de present îl reprezintă eu, și care numără 87 comune, sunt 560 alegători, ear' în cercul de la Baia-de-Criș, care nici în privința teritoriului, nici în privința numărului comunelor nu e mai mare de cât cercul meu, alegătorii sunt în număr de peste 5000. Avem cercuri notariale de 7 comune, în cari pe

baza dării de pământ nu este un singur alegătoriu. Observ, că cercul meu e învecinat cu cercul Făgetului. Odată, întrebând de un țăran cunosător al rapoartelor din cercul Făgetului, ce e pricina, că în acest cerc alegătorii nu plătesc de cât 10 cor. dare, ear' el plătește dare de 35 cor. și tot nu e alegătoriu, n'am avut ce să-i răspund, de cât că asta-i nedreptate. Asta, Onorată cameră, în adevăr e nedreptate, și tristă lumină aruncă asupra constituționalismului și liberalismului magiar, că această deosebire de cens a fost susținută până astăzi, cu toate că însași legea consideră această dispoziție ca o dispoziție interimară. Și chiar de aceea, on. cameră, vădând că on. guvern s'a ferit până astăzi de ori-ce pas ce ar pute duce la o egalizare a censului, îmi iau voie a întreba on. guvern, dacă are de gând, ca prin reformele proiectate să pună capăt acestei stări de anomalie crasă.

Respectul legilor observat din partea guvernului l'a ilustrat și l'ilustrează de minune răspunsul dat de domnul ministru de culte Berzeviczy la interpelarea mea în chestia școlilor de la Zam. Regret, că la răspunsul acela n'am putut fi de față, dar' fiind-că acest răspuns s'a dat în conștientă cu domnul prim-ministru și fiind-că cuprinde sancționarea ministerială a unei încălcări de lege, mă provoc la el numai ca să luminez cum respectă guvernul actual legile. Lucrul stă așa, că autoritățile cercuale și comunale de acolo au silit copiii obligați să cerceteze școala, să umble la școala de stat, ear' pe cei cari nu s'au supus acestei porunci i-au pedepsit cu amendă în bani. Domnul ministru în răspunsul său dat la interpelația mea a recunoscut acest fapt, dar' a motivat porunca aceea, spunând că acea școală, adică școala confesională din Zam nu corespunde — mai ales ce privește mărimea sa — cerințelor legilor, și că prin urmare nici n'ar fi fost permis să se primescă în acea școală atâția băieți obligați a cerceta școala. Dispoziția autorității cercuale a purces dar' din respectul legilor. Și-apoi firește, procedura asta a fost scaldată în mierea sovinișmului, căci scaldată în mierea asta, ori-ce nelegiuire ușor devine acceptabilă.

A spus că autoritatea cercuală a purces foarte corect.

Dar' să presupunem că în adevăr sala din chestie n'ar fi fost destul de spațioasă să poată intra în ea toți copiii primiți la școală, nu a cercat a se cuta dispoziția unei legi călcând în picioare a altă dispoziție legală, care le dă drept părinților să și de copiii în școala în care vor. Legile despre instrucția populară espre le dau părinților acest drept, și dacă copilul va cerceta școala confesională, nu va pute fi pedepsit drept unul ce nu cercetă școlile, ear' o procedură care are de scop să facă părinții să și trimită copiii în altă școală de cât cea în care vor ei să-i trimită, e o nelegiuire patentă, ce jignește legile despre responsabilitatea ministerială.

Spiritul de guvernare, cu alte cuvinte spiritul liberal al actualului guvern îl caracterizează și faptul următor. În H.-Dobra a existat o casină, ai cărei membri au fost amestecați: români, magiari și ovrei. În urma alegerii casina a fost prezentată ca cea care poartă vina la toate, și autoritățile — ca să abată luarea aminte a lumii de la isprăvurile lor — au dat gonă asupra ei, așa în cât încă sub ministerul contelui Khuen-Héderváry, casina a fost desființată, cu toate că desființarea asta n'a putut fi motivată prin nici un fapt concret. Casina nu exista, dar' se simțea lipsa ei. Românii din Dobra apoi și cei din Hunedóra s'au hotărât să înființeze una nouă. Și-au compus statute, le-au înaintat spre înțarire, dar' spre cea mai mare umire a tuturor, domnul ministru de interne a refuzat să le apröbe sub pretextul că în Ungaria naționalitățile nu pot înființa casine.

On. Casă! Introducerea legii despre egală îndreptățire a naționalităților, acea introducere pe care astăzi mulți vor s'o interpreteze fals, căreia vor să-i dea un înțeles la care alcătuitoarii ei nici nu s'au gândit, înțeles diametral opus cu intențiile acelora, — repet, introducerea acestei legi spune espre, că toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate, sunt membri egali îndreptățiți ai națiunii politice magiare, și că această egală îndreptățire nu e mărginită de cât în privința folosirii limbilor în oficii. Eu cred că dreptul

de întrunire și asociare nu are nimic de a face cu dreptul folosinței limbilor, deci în privința această egală îndreptățire nu poate suferi restricțiuni. Și cu toate că toți știutorii de drept constituțional și administrativ consideră dreptul de asociare și întrunire de un eflux al libertății individuale, domnul ministru îl șterge cu o singură trăsură de condeiu. (Va urma.)

Societatea de lectură „Andrei Șaguna”.

Raport general despre activitatea societății de lectură „Andrei Șaguna” în cursul anului școlar 1903/4. (Urmare.)

Activitatea administrativă:

Lucrarea de cea mai mare însemnătate, ce s'a săvârșit în anul acesta pe acest teren, a fost: *regularea arhivei*.

S'a făcut o reviziune radicală a tuturor actelor aflate în arhivă de la începutul existenței societății, 1868/9, până inclusive anul soc. 1902/3, selecționându-se actele fără nici o importanță, ear' cele ce reprezintă o valoare — care s'au arangiat în mod cronologic după ani, începând cu anul cel mai vechiu până incl. a. 1902/3.

Pe baza acestei esibilitări s'a compus indicele esibilitor și s'au indus și dispozițiile normative în protocolul cronologic.

S'au separat deosebit toate elaboratele și recensunile păstrate în arhivă, și aranjate în formă cronologică, după vechimea anilor, s'au indus într'un protocol anume întocmit spre acest scop, fiind a se urma tot astfel și pe viitoriu cu operatele și recensunile.

De mare însemnătate sunt și lucrările întreprinse la biblioteca societății.

Și aici s'a continuat cu selecțiunea cărților fără valoare, separându-se 78 de volume.

Pentru o aranjare sistematică definitivă s'au compus din nou cataloagele: cronologic și cel după grupe, ear' pentru a face o mai bună evidență a revistelor și publicațiilor periodice aflate în bibliotecă, s'a creat o nouă grupă: grupa XII.

Pentru a se ușura administrarea și folosirea bibliotecii, s'a compus cu finea anului și un „supliment la catalogul alfabetic din a. 1903”, care cuprinde cărțile, cu cari s'a înmulțit biblioteca în anul soc. curent.

S'au compactat 517 volume, spășându-se 355 cor. 70 fl.

Conclusele mai însemnate ce s'au adus din partea societății sunt următoarele:

Concl. din 12 Sept. 1903 nr. 2: Se primește abdicarea de membru al comisiunii literare a lui Zaharie Manu, cl. a. II, îndeplinându-se postul vacant cu Ioan Rafiroiu, cl. anul II.

Concl. din 7 Nov. 1903 nr. 21: Se ia la cunoștință trecerea la cele eterne a protopresbiterului și asesorului consistorial Zaharie Boiu, fost profesor seminarial, fost president al societății, și membru onor al ei. Societatea și-a exprimat regretele și prin o cunună pusă pe cosciugul defunctului, reprezentată fiind prin o deputațiune de 3 membri.

Concl. din 17 Ian. 1904 nr. 39, e): Se decide conferirea a 3 premii pentru cele mai bune operate din domeniul teologiei, literaturii și pedagogiei.

Concl. din 17 Ian. 1904 nr. 39, i): Se ia spre știre concl. o. Corp profesoral, ca remunerățiunile în bani pentru prestațiunile corului funebrel să se administreze pe viitoriu ca percepțiune la „fondul de ajutorare” al societății.

Concl. din 17 Ian. 1904 nr. 39, o): Se decide, că pe viitoriu fie-care membru al societății este dator să contribuie anual cu cel puțin 30 fileri pentru acoperirea apeselor împreunate cu depunerea unei cununi pe mormântul Marelui Arhieru, patron al societății „Andrei Șaguna”.

Totodată se decide, ca cu ori-ce alte ocazii de manifestare a sentimentului de grațitudine a societății, ce ar implica și jertfe materiale, speșele să se acopere de la membrii societății, prin repartitiune, ear' suma obvenindă pentru fie-care membru să o satorască comitetul din cas în cas.

Concl. din 21 Mart. 1904 nr. 49 c): Se ia cu plăcere la cunoștință ideia înființării unei reviste teologice a tuturor societăților teologice gr. or. rom. din România și Austro-Ungaria, și se decide, ca și societatea de lectură „Andrei Șaguna” să și dea concursul.

Concl. din 21 Martie 1904 nr. 49, e): Se aleg membri onorari ai societății toți membrii Corpului profesoral din anul 1879 până în an. 1904.

Concl. din 21 Martie 1904 nr. 49, f): Se decide a se face diplome pentru membrii fundatori și onorari ai societății.

Concl. din 21 Martie nr. 48: Se decide aranjarea unei ședințe publice din incidentul împlinirii de 40 ani în serviciul seminarului „Andrei Șaguna” al dlui proteor de cântări și tipic, Demetriu Cunțan.

Concl. din 24 April 1904 nr. 51, b): Se ia la cunoștință selecționarea arhivei și se aduce mulțămintă în scris Preacuvioșiei Sale dlui director seminarial și protosincol Dr. Eusebiu R. Roșca, pentru conlucrarea la această selecționare.

Comitetul:

Comitetul a ținut în decursul acestui an 31 ședințe, dintre cari 15 ordinare, ear' 16 extraordinare, în cari parte a censurat operatele prezentate de comisiunea literară, parte a îngrijit de afacerile administrative ale societății, primind donațiuni de cărți și de monede, venind cu propuneri la societate, esecutând conclusele societății, și purtând controlul cuvenit asupra bunului mers al afacerilor preste tot.

Comisiunea literară.

Comisiunea literară a ținut în decursul anului 11 ședințe, în cari s'a ocupat exclusiv cu censurarea elaboratelor încurse spre ceteră în ședințele societății și inducere în lăia „Musa”, sau spre premiare, sau spre ceteră la ședința publică, și a referat comitetului păreri sale în scris, prezentând la fie-care operat încurs o recensiune, cu total 16.

(Va urma.)

NOUȚĂȚI

Serbarea de la Putna a fost grandioasă. Și splendide au fost și serbările aranjate pe alte locuri, întru memoria vitelului domn român Ștefan cel Mare. La serbarea de la Putna au luat parte la 20.000 de oameni. La actual festiv a participat și guvernatorul Bucovinei, principele *Hohenlohe*. Majestății Sale i-s'a trimis telegramă omagială, la care a sosit numai de cât răspuns. Discursul festiv al profesor. universitar *Dr. Dim. Onciu* a fost foarte frumos. S'au rostit la banchet toate însemnate. Vom aduce raport amănunțit despre decurgerea tuturor serbarilor, cari au avut loc Vineri și Sâmbătă întru memoria lui Ștefan cel Mare.

Intâlnire de domnitori. Se raportă din Viena, că M. Sa împăratul și rege al nostru probabil că va face vizită regelui George al Saxoniei la *Gastein*, deore-ce la Dreza va pute călători — cum era planuit, — tot din motivele din cari fusese abandonat și planul călătoriei la Londra, adică etatea înaintată a M. Sale, pentru care o călătorie așa îndelungată ar fi prea obositoare.

Archiducele Iosif August a fost numit comandant al regimentului prim de husari-honvezești, staționat în Budapesta, cu rangul de până acum de vice-colonel. Archiducele a trecut ca major din armata comună la honvezime, și e designat să iee la timpul sau conducerea întregii honvezimi magiare, în locul tatălui său, Archiducele Iosif.

Reformele școlare și deputații naționalităților. „Poporul Român” din Budapesta scrie următoarele în numărul ultim: „După cum suntem informați din isvor sigur, într' deputații guvernamentali naționaliști s'a pornit mișcare în modul de a se ține o conștătuire intimă, pentru a stabili atitudinea față de proiectele lui Berzeviczy în chestia reformei planului de învățământ. — La conștătuirea această vor lua parte deputații guvernamentali sași, sârbi și români. În total 24 inși. După cum se proiectează această conștătuire, în primul rând se vor stabili precis punctele acelea din proiect, cari lovesc în autonomia noastră și pe cari le vor cere deputații naționali, ca să fie șterse. După cum se zice, în cas că nu va împlini ministrul cererea lor, vor părăsi partitul guvernamental. Vom vedea într' cât se vor ține de amenințări.”

Papa și aniversarea lui Stefan cel Mare. Domnul Vladimir Ghica a trimis Papei de la Roma telegramă, în care face cunoscut, că Români serbeză al patrulea centenar de la mărtea lui Stefan cel Mare, numit din partea Papei Sixt IV *atletul lui Christos*. Papa Piu X a răspuns imediat prin secretariul său de stat, cardinalul Merry del Val, că *ia parte la serbarea care reamintește gloria marelui erou național, numit atletul lui Christos!*

Domnul Dr. Aurel Vlad, deputat dietal, a înțeles, Duminecă, o dare de sémă politică, în fața alegătorilor, o din Dobra.

† Aurel P. Barcian. Sâmbătă după amiază s'a făcut înmormântarea lui Aurel P. Barcian, din Orăștie despre a căru morțe preatimpurie luaserăm notă în numărul precedent. La 2 ore s'a început serviciul divin, oficiat de protopresbiterul Ioan Papiu, în prezența rudenilor și amicilor răposatului, câți se aflau în Sibiu. Cântările tenebrale le-a cântat un cor compus din câțiva elevi seminariali din Sibiu și alături în Sibiu. După prohod cociugul a fost pus pe carul mortuar, după care pășiau plângând copilașii Elvira și Victor, orfani acum și de tatăl lor bun, căci de mamă erau orfani deja de mulți ani. După ei urmau surorile, v. d. Iustina Dr. Olariu, Elena I. Popovici (Hajeg), dna Friderica Wieser (sora răposatului) și alte rudeni și public. Astfel a fost petrecut din strada Poplaci (locuința dnei Olariu) până în „piața Hermann”, de unde după ectenile obinuite carul mortuar a plecat spre Reșinari (la 3 ore), urmat de trăsurile în cari îl însoțeau: preotul slugitoriu, cântăreții, copilașii, rudeniile și câțiva prieteni, ear' celalalt public s'a reîntors în oraș. Anunțul funebrel e semnat de *Elvira și Victor*, fiică și fiu, v. d. Iustina Dr. N. Olariu și Elena I. Popovici, surori, Friderica Wieser, sora, Iuliu Popovici, cumnat, apoi de nepoții și nepoțele: Delia, Liviu, Elvira, Măriora Olariu și Tiberia C. Barcian (orfana și această de ambii părinți). — Fie-i odihna lină, ear' asu pra orfanilor reverse-și Dumnezeu îndurarea și ocrotirea Sa.

Din Caransebeș. President al comunității de avere a fost ales Sâmbătă domnul Constantin Burdia, primar al orașului Caransebeș, cu 64 voturi contra 28, date domnului maior în retragere Iosif Stoianel.

† Anton Cehov, popularul scriitoru beletric din Rusia, a murit Joi seară spre Vineri, în Badenweiler (Germania), unde mersese să-și vadă de sănătate. Era de 44 ani.

În academia consulară ces. și reg. din Viena se primesc elevi pe anul 1904/5, sub condițiunea, să fie cetățeni de stat, ungari ori austriaci, să fie în posesiunea atestatului de maturitate de la vre-un gimnasiu din Austria ori Ungaria, și să cunoască limba germană și franceză. Informațiuni mai detaliate se pot cere de la direcțiunea academiei (Viena, Favoritenstrasse, 15). Taxa de înscriere face 240 corone, ear' taxa de întreținere 2600 corone la an. Pețiunile de primire sunt a se înainta până la 1 Septembrie st. n.

Foc mare în Viena. Joi, pe la orele 10 înainte de amiază s'a aprins coperișul unei case mari din apropierea bisericii sfântului Stefan din Viena, și numai muncii uriașe a pompierilor se pôte mulțami, că focul a fost localizat și biserica numită și casele din jur au rămas neatinate de flăcările focului. Casa aprinsă a aș însc cu deservire.

Câte vieți costă războiul? La marginea de răsărit a Asiei de războiul mare între Rusia și Japonia deja din Februarie a. c., cădând în lupte mii și zeci de mii de ostași. Despre o nouă luptă, earăși cu victime de zeci de mii, a sosit știre zilele acestea. A nume, telegrame până acum neconfirmate raportază că în 11 Iulie trupele japoneze au dat un mare atac asupra întăriturilor de la Port-Arthur, dar' au fost respinse, perdând 30.000 de ostași, morți și răniți. Tot-atât de neverosimilă se pare însă și știrea contrară și până acum asemenea neconfirmată, că *Port-Arthur* cu ocaziunea atacului acestuia a capitulat. Ori-care va fi însă adevărul, fapt e, că războiul ruso-japonez în privința victimelor de vieți omenești cu puțin stă îndărătul marilor războaie din secolul trecut, de exemplu războiul crimeic între Rusia și puterile aliate (cu 300.000 de victime), războiul ruso-românesc (cu 400.000 de victime), războiul civil american pe urma căruia s'au format Statele-Unite americane și războiul civil din America de sud (fie-care cu câte 500.000 de victime), războiul franco-prusian (cu 800.000 de victime) și — războiul lui Napoleon (cu 8.000.000 de victime).

Istoriografi vechi, istoriografi noi. Sub titlul acesta, — serie „Familia” în numărul ultim, — dl Teodor V. Păcățianu a scos la lumină în Sibiu un volum care conține un studiu critic în chestia vechii metropolii ortodoxe române. Lucrarea e o poezică cu dl A. Bunea și cu dl N. Iorga, scrisă în o formă cumpănată și în o română scârbă frumoză, care de sigur va atrage mulți cetitori. Prețul 2 corone.

Concert în Sinaia. Reuniunea română de cântări din Brașov a dat Joi după amiază un concert în sala cea nouă de audițiuni a castelului Peleş, în Sinaia. Au fost de față vre-o cinceze de persoane din suita regală și invitați anume, apoi Maiestățile Lor Regale Carol și regina Elisaveta, Alțepes Lor Regale Prințesa Ferdinand, Prințesa Maria, și Prințesa Carol și Elisabeta. Succesul a fost strălucit. Corul, stătător din 64 membri, a fost acompaniat de orchestra brașoveană.

Corone eterne. Secretariul „Reuniunii române agricole din comit. Sibiu”, dl Vic. Tordășianu, în loc de cunună paritore pe siorul prietenului, un se Aurel P. Barcian, fost membru fondator al numitei Reuniuni și membru ajutător al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, dăruiește fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu suma de 10 corone.

Apel către meseriașii români. Redacția ziarului „Viitorul” din Cernăuți (piața principală nr. 3) rogă a i-se trimite cât de multe adrese de meseriași români cari ar fi dispuși să primescă la învățătură băieții români din Bucovina. Totdată să i-se comunice și condițiunile și durata timpului de ucenicie.

Concert în Zlatna. Marți, în 2 August n., ziua sfântului Ilie, se dă concert imprevizat, cu dans în pavilionul ospătării opidane din Zlatna, cu concursul corului „țeranilor români” din Alba-Iulia-Maieri, în favoarea femeilor române gr. cat. din Zlatna. Începutul la orele 8 și jumătate seara. După amiază la orele 2 va fi petrecere populară în „Căstă oprită”, ear' în cas că timpul e nefavorabil, tot în pavilionul orașului.

A murit uriașul. Marți a murit în Viena uriașul Iacob Nirdel, născut în Ulm, și cunoscut sub numele „Moko”. Nirdel era cel mai înalt om din înțră Europa, având înălțime de 2 metri și 36 centimetri.

65.000 de grevisti. În New-York s'au pus în grevă 40.000 de lucrători angajați la trustul cărnărilor și în curând se vor alătura la ei încă 25.000. Causa nemulțămirii e, că lucrătorii încă neesserciați pe deplin au cerut îmbunătățirea sâmbriei, dar' nu li-s'a împlinit cererea. În urma grevei prețul cărnărilor s'a scumpit și deja se simte lipsa de carne.

Sergent de gendarmi — hoț de vânat. Grosz István, sergent de gendarmi în Aszód, în una din nopțile trecute a fost prins în flagrant de vânat în pădurea domeniului Coronei, de pe hotarul comunelor din împrejurime. Sergentul tocmai belia o ciută, împreună cu ginerele sau Matócsy Ká, primar, notariu în Aszód, și cu Csabán Pál, primar al comunei. Cinstiți păzitori ai ordinii publice și siguranței averii proprietarilor se îndeletniceau deja de mult cu această meserie, dar' n'au fost prinși, fiind-că sergentul și primarul de-și eșiau în fie-care noapte să pândescă, nici odată n'au fost norocoși să afle hoții. Un gendarm subaltern, voină să facă plăcere sergentului, în noaptea cu pricină a luat lângă sine câțiva satei mai norocoși, căci a prins hoții — dar' aceia erau înșși căpeteniile oficiale ale comunei.

Curs de specialitate pentru pantofari.

De la „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” primim spre publicare următoarele:

La școala specială de piele și pantofărie din Sibiu subvenționată de stat, anul școlar 1904/1905 se începe la 5 Septembrie; în această zi sunt de ocupat și 18 locuri împreunate cu stipendii (de câte 120 cor. anual). Cursul de învățământ durează pentru învățacei 3 ani, pentru sodali 1 an. În această școală, a cărei limbă de propunere e cea magiară și cea germană, se propun următoarele obiecte: Limba magiară și Stilul comercial în 2 ore, Limba germană și Stilul comercial în 2, Aritmetica și Geometria în 2, Contabilitatea în 1, Desemnul liber și special în 4, Desemnul geometric în 2, Luarea măsurii în 1, Croirea în 4, Studiul asupra piciorului în 2, Cunoștința de material și de unelte în 1, și în fine deprinderi în lucrătoare (atelier) în 40 ore pe săptămână. În atelier se află 8 mașini de

cusut de sistem diferit, între cari și o mașină pentru cusutul găurilor, nasturior, cum și toate mașinile auxiliare mai mici, reclamate de o pantofărie modernă, și se pregătesc toate suiriile de ghețe și cisme pentru piciorle sănătoșe și bolnave, în totă forma. La sfîrșitul timpului de învățământ se va ține și un examen din învățământul de învățământ al ultimului an. Testimoniul despre depunerea acestui examen ridică pe absolvent la sodal și l'îndreptățește la câștigarea cărții de lucru. Elevi ordinari pot fi cei cari au absolvat cu succes cel puțin clasa a 4-a elementară, au trecut preste etatea de 12 ani și sunt truște bine deosebite și sănătoși. Vor pute fi primiți și aceia cari se află aplicați în învățacei sau sodali, dacă au cunoștințele teoretice de lipsă. Cu considerare la starea materială în mare parte nefavorabilă a tinerilor cari se aplică la meserii, cum și cu considerare la perfecționarea mai bună și mai cu grijă a elevilor, pe lângă școală se află un internat pentru elevii sâraci, împreunat cu stipendii. În internat se primesc fără plată sau ca stipendisti numai elevi sâraci și diligenți. Fie-care elev primește de la școală gratuit cărțile de învățământ și recușitele de desemn, e dator însă să aibă unelte de lipsă. Rugărilor de primire sunt a se înainta până în 15 August la comitetul de supraveghiere al acestei școle. Alte desigurii dă cu bunăvoință presidentul comitetului de supraveghiere, profesorul Martin Schuster din Sibiu.

Tot la această școală se va ține un curs pentru pantofari și cismari cu locuința afară din Sibiu. Se începe la 22 August și durează până în 3 Septembrie n. a. c. Limba de propunere e cea germană, se va propune însă în cas de lipsă și în cea magiară; orele de învățământ sunt de la 8—12 a. m. și 2—6 d. a. Învățământul e gratuit. Obiectele de propus: Geometria pentru desemnul modelar, Croitul, Studiul asupra piciorului, Luarea măsurilor și cunoștința despre material. Hârtie de desemn cum și nucavaua (Pappdeckel) se pune la dispoziția elevilor gratuit. Asemenea primesc elevii în mod gratuit locuința și pat. La sfîrșitul cursului elevii primesc un testimoniul despre cercetarea cursului. Înștiințările pentru primirea la acest curs sunt a se face până în 15 August n. la presidentul comitetului de supraveghiere, dl profesor gimnasial M. Schuster din Sibiu.

Sibiu, 11 Iulie n. 1904.

Pentru comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Victor Tordășianu
president.

I. Apolzan
notariu.

Din public.*

Mulțamite publice.

Cu ocaziunea producțiunei școlare din 2/15 Februarie a. c. arangiată din partea corpului învățătorec din Tilișca în favorul fondului și bibliotecii școlare, — au binevoit a solvi următorii preast. domni: Ioan Iosof, inspector-revisor la „Națională” în București, 10 cor. Dr. Ioan Stroia, protopresb. 6 cor., Ales. Borcea, preot, 4 cor., Dr. Nic. Comșa, medic, 5 cor., dna Török, postărită, 4 cor., Ioan Iacob, inv., 2 cor., Ant. German, inv., 2 cor., Ionel Comșa, com., 5 cor., Nic. Roman, cassariu com., 3 cor., dșora Istade, 2 cor., Dru Hociotă, amplot, 1 cor., Ilie Popa, hoteleriu, 2 cor., Teodor Doboiu, comec., 5 cor., N. Tintea, com., 2 cor., Nic. Ghibu, 1 cor., Ilie Verza, 1 cor., Oprea Borcea, pădurariu, 2 cor., Simoneti, covrigariu 1 cor., Cruțu, 1 cor., Dassinger, bărbier, 1 cor., Joh. Bartmus, 1 cor., toți din Seliște. Ilie Iosof, preot 2 cor., G. Moldovan, adj. not. 1 cor., Lazar Marcu, 2 cor., Ioan Timpănar, 2 cor., Dum. Timpănar, 2 cor., Nic. Floaș, 1 cor., Ilie Timpănar, 1 cor., toți din Galeș. Sabiu Savu, not., 2 cor., I. Chiuar, inv., 2 cor., Ioan Nistor, cas. com., 2 cor., Par. Tipuriță, 1 cor., Constantin Tipuriță, inv., 2 cor., Salom. Nădrag, 1 cor., Maria Drăgomiș, 80 fil., toți din Vale. Dna Negriță, 2 cor., Par. Stancă, 2 cor., Par. Micălea, 2 cor., Elena Joandrea, 2 cor., toți din Sibiu. Ioan Bendortean, cand. not., 3 cor., Aug. Dura, inv., 3 cor., Nic. Răchitan, comec. 5 cor., toți din Sesciori. Const. Bratu, funcț. la fabrica de fer în Kugir 1 cor., Ioan Ciuruga, Mercurea, 1 cor. Elis. Hânsa, Tăbru, 1 cor., Maria Stroia, Romos, 1 cor., Par. Răceu, Cricău, 1 cor., Petru Jugu jun., preot, 2 cor., Ioan Iosof, preot, 2 cor., Ioan Bunea, preot gr. cat., 3 cor., Valeriu Millea, notariu, 5 cor., Ioan Iuga, funcț. de bancă, 1 cor., Sim. Rodean, 2 cor., Nicolae Pop, adj.

* Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

not., 1 cor., Ana Prică, Ioan Clorogariu, Const. Oprean, Ioan Zeic, George Bratu, Stef. Bratu, Sim. Gligor, George Hânsa, Dum. Iuga, Ilie Popa, Ioan Popa, Ioan Bratu, pădurariu, Const. Ial, Ioan Stoica, Ioan Fleacă, Dtru Crăciun, Ioan Hașu, Mih. Hașu, Andr. Floaș, fie-care câte 2 cor. Par. Frăcea, Ana Stroia, Par. Prică, Ioana Bratu, Par. Rodean, Maria Clorogariu, I. Răceu, I. Bunea, Maria Popa, Dum. Bratu, Pav. Bănciu, Mar. N. Jugu, fie-care câte 1 cor. Nic. Jugu, 60 fil., toți din Tilișca. D. Sirbu și G. Oprea, ambii din Seliște, câte 1 cor. De la mai mulți 10 cor. 06 fil.

Ulterior sosiți de la dnii: Nicolae Comaniciu, inv., 2 cor., Petru Roșca, propriet. în Săcel, 1 cor., Ioan Trihenea din Tilișca, 1 cor., Ioachim Muntean, preot în Gurariului, 2 cor., Dr. Nic. Răcoța, medic în Șeica-mare, 10 cor., din cari 5 cor., i-a trimis în favorul fondului și bibliotecii școlare, ear' 5 cor. în favorul fondului reuniunii femeilor rom. de aici. Gligor Dancu, reune-proprietariu 2 cor., și Ioan Dancu, 2 cor., ambii din Săcel.

Suma întrată ar fi deci 191 cor. 46 fil. din care subtragându-se spesele de 67 cor. 54 fil. rămâne un venit curat de 123 cor. 92 fil. care s'a administrat în părți egale fondului și bibliotecii școlare.

Marinimoșilor contribuenți li-se aduce cea mai ferbinte mulțamită și pe această cale. Tilișca, în 18 Februarie 1904 st. v.

Corpul învățătorec.

În numele poporului român ortodox din comuna Iacobeni (protop. Agniti) și pe această cale vin de a mulțami tuturor marinimoșilor contribuenți aflători în America, cari în urma apelului trimis au binevoit a contribui cu următoarele sume:

Teofil Sas, 17 cor. 50 fileri, Ioan Roșcan, 20 cor., Ambrosie Buzea, 20 corone, George Oțetea, 15 cor., Ioan Sas, 15 cor., George Bernașiu, 10 cor., Ioan Mesaroș, 12 cor. 50 fileri, Ioan Volda, 10 cor., Nicolae Lațcu, 10 cor., Teodor Piticiu, 15 corone, George Mesaroș, 10 cor., Nicolae Gurgiu, 10 cor., Iacob Cozac, 10 cor., toți din comuna Iacobeni. Eroetei Prăscurea, 2 corone 50 fileri, Toma Cândea, 1 cor. 25 fileri, Dumitru Nicula, 2 cor. 50 fileri, Lazăr Nicula, 2 cor. 50 fileri, Ioan Gabor, 1 cor. 50 fileri, George Bunea, 1 cor. 25 fileri, Ioan Amuș, 1 cor. 25 fileri, Mateiu Lațcu, 1 cor. 25 fil., Pavel Nicula, 2 cor. 50 fileri, Sami Linz, 1 cor. 25 fileri, Nicolae Cămpu, 1 cor. 25 fil., Pavel Cocioș, 1 cor. 25 fil., Ana Firiș, 50 fil., toți din comuna Șulmberg. Ioan Solomon (Sighișoara) 1 cor. 25 fileri, Zosim Lațcu (Netuș) 2 cor. 50 fileri, Ioan Stănilă (Mag) 1 cor. Nicolae Vasiliu (Hosman) 2 cor. 50 fileri, Nicolae Jugan (Toderița) 1 cor. 25 fileri, Stefan Veber (Gyákási) 1 cor. 25 fileri, Gav. Berta, (Alma) 1 cor. 25 fileri, Szász György, (Custelnic) 50 fileri, George Chidor (Găinari) 2 cor. 50 fileri, Vasile Popa (Giuluș) 75 fil., Ioan Popa (Giuluș) 75 fileri, Caraș Filon (Custelnic) 1 cor., Nicolae Chițan (Richișdorf) 50 fil., Alexandru Stanciu (Viștea-de-jos) 1 cor. 25 fil., Vasile Cucerzan (Custelnic) 1 cor., Dumitru Flăncea (Ucea-inf.) 1 cor. 25 fil., Nagy István (Váralja) 50 fil., Nicodim Codrea (Drăgus) 1 cor. 25 fil., Kópány János 75 fil., Dumitru Gabor (Agristeni) 50 fil., Kópány István (Agristeni) 50 fil., Pap Mihai (Kiskendő) 50 fileri, Iosif Muntean (Soarș) 1 cor. 25 fil., Ioan Muntean (Sôla) 2 cor. 50 fil., Nicolae Radu (Frâna) 2 cor. 50 fil., Zachei Barb (Crig) 5 cor., Pavel Handa (Crig) 5 cor., Ioan Fleșar (Vesend) 75 fil., Ioan Lațcu (Vesend) 75 fil., Ioan Morar (Vesend) 75 fil., T. Coman (Mediaș) 50 fil., Sofia Coman (Mediaș) 1 cor., Nicolae Popa (Beș) 2 cor. 50 fil., Mihail Bărbat (Sighișoara) 1 cor. 25 fil., Ioan Morar (Vêrd) 1 cor. 50 fileri, Tanase Haștea (Noul-rom.) 1 cor. 50 fileri, Ioan Curta (Chirpăr) 1 cor. 25 fil., Petru Cioran (Noul român) 1 cor., Tanase Freșiu (Noul român) 50 fil., Paul Wolf (Iacobeni) 1 cor. 25 fil., Michael Schuff (Iacobeni) 1 cor. 25 fil., Nicolae Orlandea (Ruja) 1 cor, 25 fil., Nicolae Bologa (Ruja) 1 cor., D. Rătaia (Agniti) 1 cor., Ioan Comșa (Agniti) 50 fil., Nicolae Bologa (Ruja) 50 fil., Ioan Bunea (Noul-român) 1 cor. 25 fil., Petru Lanței (Sebeșul-săseș) 75 fil., Simion Drăgan (Agniti) 1 cor. 25 fil., Nicolae Hatea (Vêrd) 50 fil., Elisei Drăgan (Vêrd) 50 fil., Ioan Morariu (Vesend) 50 fil., Dionisie Pod (Vesend) 50 fil., Schenker G. (Șaș) 2 cor. 50 fil., Samuil Armie (Calvaser) 1 cor., Ioan Bărza (Agărbiciu) 1 cor., Nicolae Blehu (Agniti) 50 fil., Ilie Suciu (Șaș) 1 cor. 25 fil., Avisalon Barb (Crig), Mih. Figuli (Felmér) 2 cor. 50 fil., Johann Arz (Vêrd) 75 fil.

Deosebit merit are cu rezultatul acestei frumoșe colecte Teofil Sas din Iacobeni, care în timp relativ scurt a întreprins colecta, trimițând oficiului parochial suma de 265 cor.

Iacobeni, 19 Iunie v. 1904.

V. Cosma
paroch gr.-or.

Nr. 434 1904.

[183] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos numite din protopresbiteratele Sighișoara și Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Hetur**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

2. **Criș**, cu salariu anual de 600 cor., și anume: 560 cor. în bani gata, lemne de foc cu 40 cor. și cuartir gratuit în edificiul școlii.

3. **Nadeșul-săsesc**, cu salariu anual de 600 cor., și anume: 300 cor. prin repartiție, cereale de la popor și folosința unui pământ de 2½ jugere, 300 cor. în întregire de la stat.

4. **Paloș**, protopresbit. Cohalm, postul al doilea de învățătoriu, cu salariu anual de 600 cor. plătit decursiv în trei rate semestrale prin repartiție de la popor, bani de cuartir, după împrejurările locale, lemne de foc, și în fine cuincuenalul după un serviciu neîntrerupt de 5 ani.

Refectanții la aceste posturi cu îndatorirea a să poartă instrucția școlară de la 6—12 ani, și celor de la 13—15 ani, a-i instrui în cântările liturgice împreună cu tinerimea adultă, a le conduce, și a ține în Dumineci și sărbători strună în biserică, — să-și așternă petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în Sighișoara (Segesvár) până la termenul indicat, cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale, preferindu-se cântăreții buni.

Sighișoara, 30 Iunie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișoara și Cohalm, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 210 1904.

[185] 1—3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a posturilor învățătoarești la școlile populare din comunele mai jos înseminate prin această se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Chiuești**, salariu 600 cor. din repartiție, cuartir și lemne de foc.

2. **Ciceu-Corabie**, salariu 600 cor., din cari 400 cor. din repartiție și 200 cor. ajutoriu de stat, cuartir în școală ce se va edifica, grădina și lemne de foc.

3. **Ciceu-Giurgești**, salariu 600 cor., din cari 400 cor. din repartiție și usufructul alor 10 jug. pământ comasat în preț de 200 cor., cuartir și grădina.

4. **Ciceu-Hășmaș**, salariu 600 cor., din cari 300 din repartiție și 300 cor. ajutoriu de stat, cuartir, grădina și lemne de foc.

5. **Gărbou**, salariu 600 cor., din cari 200 cor. din repartiție și 400 cor. ajutoriu de stat, cuartir și lemne de foc.

6. **Gostila**, salariu 600 cor., din cari 350 cor. din repartiție și 250 cor. ajutoriu de stat, grădina, cuartir și lemne de foc.

7. **Muncel** cu filia **Falcușă**, salariu 600 cor., din cari 242 cor. din repartiție și 358 cor. ajutoriu de stat, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au să-și așternă rugărilor instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis, și se recere de la ei, ca să fie din naștere gr. or., să se prezenteze înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a-și dovedi dexteritatea în cântări, să instrueze elevii în cântările liturgice și să cânte cu ei la sfânta liturgie în tota Duminecă și sărbătoare; ear' în petițiile lor concursuale să-și formuleze pretensiunile cu privire la cuincuenalii.

Dej, 30 Iunie 1904 st. v.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Dej în conțelegere cu comitetele parohiale.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Mare suprinde!

Nici când nu se mai da ocasiunea
aceasta!

500 bucăți pentru fl. 1-95

Un admirabil orologiu de precizie aurit, cu mers regulat, 3 ani garanție și lanț potrivit, 1 cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel frumos cu imitație de pîră scumpă, 1 admirabil portmoneu de piele, 1 oglindă de buzunar, 1 părechie de bumbi pentru manșete, 3 bumbi de piept 3/4, aur-dubl. cu mecanism patent, recușite de scris (nichel, prima), un dragălaș album cu chipuri (conține 36 chipuri cele mai frumoase din lume, 1 broș elegant pentru dame (noutate parisiacă), 1 par. de butoni de simli-brilant, forte înșelători, 3 obiecte de haz (potrivite pentru tineri și bătrani), 20 obiecte importante de corespondență și alte 400 diferite obiecte, de lipsă în casă. Tote împreună cu orologiu, care singur e vrednic banii, costă numai fl. 1-95. Se pot procura pe lângă ramburs sau trimițându-se banii înainte de la

Wiener Central-Versandhaus
P. Lust, Krakau, nr. 120.

NB. Pentru obiectele neconveniente se retrimite banii.

Nr. 565 1904

[182] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești vacante din comunele mai jos înseminate în protopresbiteratul Ungnaș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Ciumerna**, cu salariu de 600 cor. prin repartiție de la popor și grădina școlii.

2. **Fizeș-Sânpetru**, cu salariu de 600 cor. prin repartiție de la popor.

3. **Rachiș**, cu salariu de 600 cor. prin repartiție de la popor, cuartir în edificiul școlii, grădina școlii, 4 orgii de lemne, din cari e a se încălzi și sala de învățământ și 4 cor. ca paușal de cancelarie.

4. **Stina**, cu salariu de 600 cor. și cuartir în edificiul școlii, salariul prin repartiție de la popor.

Refectanții la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în comună în vre-o Duminecă sau sărbătoare înainte de alegere la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări având a conduce cântările liturgice cu elevii.

Cereriile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor așterne la subsemnatul oficiu protopresbiterat, în termenul deschis.

Cuincuenalele se vor computa numai după 5 ani de serviciu în comuna respectivă. Oficiul protopresbiterat gr. or. Ungnaș, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Fizeș-Sânpetru, 28 Iunie 1904.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 631.

[178] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Gusterița** din protopresbiteratul gr. or. Sibiu se publică concurs nou conform rezoluției venerabilului consistoriu arhid. dto 22 Iunie a. c. nr. 6165 bis. cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru dotațiunea de la stat.

De la refectanții la acest post se cere să aibă și calificațiunea de opt clase gimnasiale, și astfel instruite suplicele conform normelor din vigoare, să le așternă la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis, având a se prezenta înainte de ziua alegerii în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică din comuna respectivă spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, cântări și tipic.

Sibiu, 22 Iunie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. Sibiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresbiter.

Nr. 981 1904

[175] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoarești din comunele mai jos înseminate, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Agnita**, cu salariu de 600 cor., din alodiul comunal 150 cor., și 450 cor. din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

2. **Bărgăș**, cu salariu de 600 cor. din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

3. **Bendorf**, cu salariu de 600 cor., din alodiul comunal 200 cor., de la regim 320 cor. și 80 cor. din repartiție pe popor, cuartir și o sorte de lemne din pădurea comunală.

4. **Ighisdorful-român**, cu salariu de 600 cor. din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

5. **Nocrișchiu**, cu salariu de 600 cor., 120 cor. de la regim, 480 cor. repartiție pe popor, cuartir, grădina și lemne de foc.

6. **Prostea**, cu salariu de 600 cor. din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

7. **Ruja**, cu salariu de 600 cor. din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

8. **Șomartin**, cu salariu de 600 cor., 410 cor. de la regim și 190 cor. din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

9. **Șulumberg**, cu salariu de 600 cor. din fondul școlar și din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

10. **Verd**, cu salariu de 600 cor., din alodiul comunal 140 cor., din fondul bisericeii 160 cor., din repartiție pe popor 300 cor., cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat, și înainte de alegere a se prezenta poporului în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântări, în comunele Ighisdorful-român, Nocrișchiu și Prostea, concurenții au a presta în Dumineci și sărbători și serviciul cantoral în biserică.

Bendorf, în 23 Iunie 1904.

In conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Agnita.

Nicolae Gavrea
adm. prot.

Nr. 830 1904

[179] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de **protopresbiter** al tractului gr. or. **Agnita**, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele parohiei centrale Agnita, după detragerea celor asigurate deja capela-nului protopresbiterat.

2. Dotațiunea protopresbiterului statonată prin concludul sinodului arhidieceșan din 21 April 1900 sub nrul protocolului 116 în sumă de 1000 cor. — din cari 400 cor. se solvesc din fondul general administrativ al arhidieceșei, 130 cor. din fondul protopresbiterat și 470 de la parohii.

3. Taxele recerute pentru visitațiunea canonică odată pe an, accidenții, esmisiuni și asistări la esamene a 10 cor. de la 34 parohii matere, și 3 filii.

Refectanții cu calificațiunea normată în § 53 din Statutul organic și concludul congresual din 1888 nr. protocolului 111, au a și nainta cererile instruite conform normelor din vigoare, până la termenul indicat Preavener. Consistoriu arhidieceșan.

Din ședința comitetului protopresbiterat gr. or. al tractului Agnita, ținută la 21 Maiu 1904.

Agnita, în 25 Maiu 1904.

Nicolae Gavrea **Georgiu Borzea**
adm. prot. not. com. prot.

Nr. 266 1904.

[176] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al doilea paroh în comuna bisericească **Toplița-română** cu raional cuturilor: „Ciobotani, Zencani și Valea-de-jos” pe baza concludului comitetului parohial nr. XII 1904, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă emolumentele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Petenții cari au să dovedească, că posed calificațiune completă pentru clasa I, au să așternă suplicele concursuale, instruite conform §-ului 15 litera a) din Regulamentul pentru parohii în termenul deschis, oficiului protopresbiterat subscris p. u. Szász Régen.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Reghin.

Reghinul-săsesc 19 Maiu 1904.

In conțelegere cu comitetul parohial:

Galaction Șagau
protopresbiter.

Nr. 79 1904

[168] 3—3

Concurs

Prin acesta se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” pentru îndeplinirea următoarelor posturi vacante de învățători:

1. **Federi-Fizești**, 2. **Luncani**, 3. **Petrila-Brad**, 4. **Petrila-Gărgani**, 5. **Sânta Maria de pétra**, 6. **Valea Sângeorgiu**.

Emolumentele pentru fie-care post sunt:

600 cor. și 450 cor. din repartiție pe popor, cuartir și lemne de foc.

Concurenții se-și trimită cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Se cere de la concurenții, să știe și cântările bisericești și ca învățători să instrueze copiii de școală în cântările bisericești și să cânte cu ei la sfânta liturgie în tota Duminecă și sărbătoare.

Hațeg, în 17 Iunie 1904.

In conțelegere cu comitetele parohiale. Oficiul protopresbiterat gr. or. Hațeg.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

„CORVINEANA”
institut de credit și economii, societate pe acții în Hunedóra.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „CORVINEANA” societate pe acții se invită în virtutea § ului 19 din statute și în sensul hotărârii adunării generale ordinare din 6 Martie n. a. c. la

I-a Adunare generală extraordinară

care se va ține în Hunedóra la **21 August n. 1904** la 2 ore p. m. în localul institutului.

Obiectele sunt:

1. Alegerea unui president conform §. 23 din statute.
2. Modificarea statutelor.
3. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari voesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune în înțelesul § ului 20 din statute la cassa institutului acțiile, eventual documentele de plenipotență, cel mult până în 19 August st. n. 1904. Li-se atrage atențiunea domnilor acționari asupra §. 27 din statutele institutului, carele prescrie, cumcă pentru a se pute decide modificarea statutelor se recere ca în adunarea generală să fie reprezentate cel puțin jumătate din acțiile esmise.

Domnii acționari li-se pune la dispoziție proiectul pentru modificarea statutelor cu 8 zile înainte de ținerea adunării generale în localul institutului în orele oficiose.

Hunedóra, la 14 Iulie 1904.

(184) 1—2

Direcțiunea.